

HUSS, MAGNUS

**Om kuranstalter inom Nordamerikanska
staterna för personer hemfallna under
dryckenskapslasten. : [Undert. M.H-s.]**

Stockholm
1874

EOD – Millions of books just a mouse click away! In more than 10 European countries!



Thank you for choosing EOD!

European libraries are hosting millions of books from the 15th to the 20th century. All these books have now become available as eBooks – just a mouse click away. Search the online catalogue of a library from the eBooks on Demand (EOD) network and order the book as an eBook from all over the world – 24 hours a day, 7 days a week. The book will be digitised and made accessible to you as an eBook.

Enjoy your EOD eBook!

- Get the look and feel of the original book!
- Use your standard software to read the eBook on-screen, zoom in to the image or just simply navigate through the book
- *Search & Find:* Use the full-text search of individual terms*
- *Copy & Paste Text and Images:* Copy images and parts of the text to other applications (e.g. word processor)*

* Not available in every eBook.

Terms and Conditions

With the usage of the EOD service, you accept the Terms and Conditions provided by the library owning the book.

- Terms and Conditions: <http://books2ebooks.eu/odm/html/nls/en/agb.html>

More eBooks

Already more than 30 libraries in over 12 European countries offer this service.

Search books available for this service: <http://search.books2ebooks.eu>

More information is available at <http://books2ebooks.eu>

HUSS, Magnus

Polit. ekon.
Nykt.
(000)

o

Om kuranstalter inom Nordamerikanska staterna för personer hemfallna under dryckenskapslasten.

Från många af Europas länder höres väl bittra klagomål öfver fylleriets tilltagande, särdeles bland de arbetande klasserna, men om man får sätta lit till uppgifterna från Norra Amerika är tillståndet der vida, vida bedröfligare. Fyllerilasten är derstädes, åtminstone i flertalet af staterna, så allmän, att man nu mera betraktar densamma såsom en sjukdom af ej endast moralisk utan äfven af fysisk beskaffenhet, samt ansett sig enligt denna åsigt böra upprätta speciela kuranstalter, benämnda *inebriate asylums*, inom hvilka den passionerade drinkaren eller suparen underkastas så väl moralisk som medicinsk behandling i ändamål att återföra honom till nykterhet och kroppslig helsa. Kännedomen om tillvaron af dylika *asylums* har först under senaste år kommit till Europa genom en artikel uti *Revue britannique* — Jan. 1869 —, lä-



[M. Huss]

nad från *the Atlantic Monthly* i Newyork. Sedermera hafva åtskilliga uppsatser i detta ämne varit synliga i engelska och franska tidskrifter. Följande upplysningar äro hufvudsakligen hemtade från en broschyr af dr *Ach. Foville, Moyens pratiques de combattre l'ivrognerie* och en uppsats uti tidskriften *La temperance* af samme författare.

Idéen att upprätta specialanstalter för behandling af drinkare är uti Amerika ingalunda ny. En namnkunnig läkare, *Benjamin Rush*, föreslog redan 1804, att sjukhus borde upprättas i hvarje stad eller grefskap för behandling af inkarnerade drinkare, och en lika celeber läkare, *Bradford*, uttalade 1826 enahanda åsigt. Sedermera har dylik åtgärd flerstädes blifvit förordad så af läkare som filantroper; 1841 gjorde tvänne till nykterhet återvändande drinkare det första försöket att i Boston organisera en asyl för beredande af tillfälle till förbättring för forne o'lyckskamrater, men deras försök strandade af brist på medel; under detta samma år petitionerades i Massachusset's nationalförsamling om asylens upprättande, men först 1857 organiserades i Boston den första anstalten för nämnda ändamål. Staten Newyork beslöt väl 1854 grundläggande af en hithörande anstalt, men den började ej sin verksamhet förr än 1867 och samtidigt härmed öppnades tvänne andra, den



ena i Brooklyn, den andra i Chicago. För det närvarande funktionera inom de Förenta Staterna nio asyler för drinkares behandling; af dessa äro två privata, de öfriga offentliga. Härförutom finnes ock ett asylum i Canada. De förnämsta anstalterna äro följande:

1. *Washingtonian Home* i Boston grundades 1857 af en privat förening och erhöLL, sedan dess verksamhet visat lyckliga resultat, offentligt understöd samt erkändes såsom statsinstitution 1869. De, som här blifva vårdade, böra hafva kommit till ånger öfver sin förnedring samt sjelfva önska underkasta sig det tvång, som behandlingen kan kräfva; de äro dock fullkomligt fria att lemna anstalten, så vida de ej på öfvertygelsens väg kunna kvarhållas. Behandlingen är nästan uteslutande moralisk.

2. *Inebriate Home for Kings County* i Brooklyn. Denna anstalt öppnades 1867 och emottager tvänne kategorier pensionärer; den ena sådana, som inträda af fri vilja eller blifva insatta af familjen; den andra sådana, som dertill blifvit dömda af auktoriteter; dylik obligatorisk vistelse får dock ej öfverskrida ett år. Inom denna anstalt finnas fullständiga verkstäder jemte tillfälle till jordbruksarbete.

3. *Inebriate asylum* i Newyork. Äfven här upptagas till behandling nyssnämnda två kategorier; sådana som tillhöra den senare ka-

tegorien kunna kvarhållas 3, 6, 12 månader och derutöfver.

4. *Washingtonian Home* i Chicago öppnades 1867 och emottager endast sådana pensionärer, som frivilligt insöka sig eller som dit öfverlemnas af sina familjer.

5. I *Baltimore* är nyligen en anstalt öppnad enligt enahanda principer som den i Chicago.

Inom dessa fem anstalter uppgifvas, under hela den tid de existerat, inalles hafva blifvit vårdade — intill September 1872 — 5 959 personer, af hvilka 93 proc. vårdades för första gången, 5 proc. för andra samt 2 proc. för tredje; 34 proc. uppgifvas hafva blifvit botade(?).

Såsom ofvan blifvit sagdt, är principen, från hvilken upprättandet af asyler eller sjukhus för drinkares behandling går, den, att passionen att berusa sig är en sjukdom, som fordrar medicinsk behandling, i öfverensstämmelse med hvad erfarenhet och vetenskap gifvit vid handen vid sinnessjukdom. Det främsta vilkoret för denna behandling är den *sjukes* isolering, på det han må undandragas de frestelser, som eljest allestädes möta honom, och derjemte befria honom från de förödmjukelser och gäckrier, hvilka kamratlifvet så ofta begagnar mot den, som visar sig vilja börja beträda en bättre lefnadsbana och återvända till

ordning och nykterhet. Vanligast är den inkarnerade drinkaren på ett eller annat sätt kroppsligt lidande, i hvilket hänseende behandlingen faller inom läkarens område; och ej sällan är det just ett kroppsligt lidande, som äggar drinkaren att öfverlasta sig. Den moraliska sidan af behandlingen är sedan den viktigaste; den *sjuke* bör betraktas såsom en fallen broder, som ej förmår resa sig upp utan hjälp, men som, då denna hjälp räcker honom från *gudsfruktans* och *menniskokärlekens* händer, ej endast reser honom upp, utan slutligen bringar honom att stå fast och sedan säkert vandra förbi de frestelser, som bragt honom på fall. Nödvändiga biträden till denna behandling äro vänjandet vid ordning och arbete, hvadan tiden för behandlingen ej bör tilltagas för knapp, ej på förhand bestämmas, utan lämpas efter hvarje persons individualitet.

Att ingå uti några vidare specialiteter rörande nu nämnda anstalters organisation och verksamhet samt de utsigter de kunna hafva att vinna tillämpning äfven inom Europa, är ej meningen med detta meddelande; nämnas må endast, att bland de läkare, som förestå de amerikanska anstalterna, har den åsigt allmänast gjort sig gällande, att om någon bestående förbättring af drinkaren skall vinnas genom behandling inom asyler, måste restriktioner

tiva lagar stiftas, hvilka tillförbinda den vårdade att kvarstanna under behandling, intill dess någon mera positiv säkerhet mot återfall blifvit vunnin. Endast en af de amerikanska läkarne, chefen nämligen för asylén i Boston dr *Day*, förfäktar den åsigt, att man uteslutande bör lita på den *sjukes* moraliska kraft och energi i viljan, så att han kvarstannar under behandling så länge han känner sig af dylik vara i behof, och att således några restriktiva stadganden ej böra begagnas. Den förra åsigten är antagligen den, som eger största sannolikheten att kunna leda till det äskade målet, ty så länge den under behandling satte drinkaren har frihet att efter behag lemna den anstalt der han vårdas, torde svårigen i allmänhet någon varaktig kur kunna påräknas, särdeles som drinkarens moraliska kraft just genom dryckenskapen blifvit mer eller mindre förslöad.

Inom Europa är det, enligt hvad insändaren känner, endast i England, som åsigten om drinkarens betraktande och behandling såsom sjuk, och passionen att berusa sig således såsom sjukdom, blifvit mera sjelfständigt uppfattad. Redan 1850 uppträdde dr *Forbes Windslow* med förslag om upprättande af sådana anstalter, som nu inom Amerika kommit till stånd. I Skotland ventilerades denna fråga uti edingburgska läkaresällskapet 1858, hvar-

vid tvänne åsigter blefvo framställda; den ena, att asylor med speciel lagstiftning borde upprättas; den andra, att drinkaren borde behandlas såsom sinnessjuk och såsom sådan intagas å dårhus samt underkastas de stadgar, som för dessa anstalter äro gällande. Att de senaste amerikanska sträfvandena väckt anklang uti England visar sig deraf, att inom parlamentet blifvit under sessionerna 1871 och 1872 motioner väckta af dr *Darymple*, rörande speciel lagstiftning för drinkare — *habitual drunkards* — åsyftande bland annat att kunna inspärta dem inom anstalter, specielt egnade åt deras behandling; på grund af dessa motioner och det bifall, hvarmed de af underhuset emottogos, nedsatte regeringen 1872 en speciel kommission för denna frågas fullständiga utredning, och har kommissionen till parlamentssessionen 1873 afgifvit ett lagförslag, hvars innehåll och slutliga öde insändaren dock icke känner.

Insändarens afsigt med denna notis är att endast fästa uppmärksamhet vid en ny möjlighet att bekämpa det äfven hos oss mer och mer, som det vill synas, tilltagande superiet. Beslutar engelska parlamentet, såsom sannorlikt torde kunna antagas, några mera genomgripande åtgärder i den riktning amerikanarne börjat gå, då lär äfven tid vara för andra nationer att inslä på någon liknande väg. Här-

för fördras dock helt och hållet nya lagstiftningsåtgärder, bland hvilka må nämnas: a) upprättande af specialanstalter för suparens behandling såsom *sjuk*, så till kropp som själ; b) under hvilka förhållanden han må kunna dömas till instängning inom dylika anstalter; c) till huru lång tid dylik instängning kan få utsträckas; d) hvilken auktoritet — domstol eller läkare — skall ega bestämma, när den behandlade kan lemnas åt sig sjelf, d. v. s. anses botad o. s. v. Dessa lagstiftningsåtgärder innebära dock sådana svårigheter, att mången torde hända anser dem nära nog omöjliga så väl att åstadkomma som att tillämpa; antagligen kunna de ock ej komma att i fråga sättas, förr än det onda de äro ämnade afstäfja nått en betydligare höjd än nu är fallet. Att lemna till drinkarens eget afgörande, när och huru länge han vill underkasta sig behandling, torde, såsom redan ofvan är nämndt, ej annat än i mera sällsynta undantagsfall leda till ett åsyftadt mål.

Stockholm i Mars 1874.

M. H—s.

www.books2ebooks.eu